

Asia: VN/15071/2022

STM060:00/2022 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Psoriasisliitto tahtoo lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi ja lausuu kohteliaasti seuraavaa.

Yleisesti

Psoriasisliitto pitää esityksen tavoitteita kannatettavina. Turvalliseksi ja tehokkaiksi todettujen biosimilaarien käytön edistäminen todennäköisesti tulisi hyödyttämään sekä lääkkeiden käyttäjiä että yhteiskuntaa. Hintakilpailu mahdollistaa parhaassa tapauksessa myös tehokkaan lääkityksen entistä useammalle sitä tarvitsevalle psoriasista sairastavalle. Samalla on kuitenkin huomioitava lääkkeen käyttäjän huolet ja kysymykset, sillä tutkimustiedon valossa riittävä tietämys lääkityksestä, sen vaikutuksista ja haittavaikutuksista edistää hoitoon sitoutumista.

Psoriasiksen hoidossa käytettävät biologiset lääkkeet annostellaan pistoksena ihon alle. Psoriasis on iholla ja nivelissä oireileva pitkäaikais sairaus, jota sairastaa Suomessa noin 100 000 henkilöä. Heistä noin 5–10 prosentilla on vaikea psoriasis. Psoriasis voi heikentää merkittävästi elämänlaatua ja se lisää riskiä useisiin liitännäissairauksiin, kuten sydän- ja verisuonitaudit, diabetes ja mielenterveyden häiriöt. Psoriasikseen on mahdollista saada tehokasta hoitoa, mutta sitä ei voida parantaa. Psoriasiksen hoidossa on viime vuosina saavutettu hyviä tuloksia biologisten lääkkeiden ansiosta. Biologisia lääkkeitä ja biosimilaareja käytetään vaikeaa psoriasista sairastavilla potilailla, mikäli muut systeemiset hoitomuodot eivät tehoa riittävästi. Toimiva lääkitys voi mahdollistaa normaalin elämän sekä turvata työ- ja toimintakyvyn.

Potilaan kuuleminen ja lääketä koskevan riittävän tiedon tarjoaminen

Edullisimman biologisen lääkkeen määräämistä koskevan veloitteen nostaminen lain tasolle voi edistää biosimilaarien määräämisen yleistymistä. On kuitenkin huomattava, että taustalla on muitakin haasteita, jotka ovat tähän asti voineet hidastaa avohoidossa siirtymistä biosimilaareihin. Tämä on todettu myös esityksen nykytilan kuvauksessa. Kiitämme esitystä potilasjärjestöjen roolin huomioimisesta osana lääkkeiden käyttäjien informaatio-ohjausta.

On kannatettavaa, että siirryttäessä biologisiin ja biosimilaareihin lääkehoito aloitettaisiin edullisemmalla biosimilaarilla silloin, kun se on mahdollista. Näin lääkkeen käyttäjä voi opetella lähtökohtaisesti kyseisen biosimilaarin käytön ja annostelun, eikä lääkkeen vaihdosta pääse syntymään ylimääräistä stressiä tai työtä terveydenhuollon ammattilaiselle. Tämän vuoksi on kannatettavaa ohjata biosimilaarin määräämiseen ja sen käytön opastukseen.

Psoriasisliitto katsoo, että harkittaessa aiemmin käytetyn biologisen lääkkeen vaihtoa biosimilaariin lääkärin tulee keskustella asiasta potilaan kanssa. Potilaan tarpeiden tulee olla etusijalla ja potilaan näkemystä omasta hoidostaan on kuultava. Vaihto on ehdottomasti toteutettava yhteisymmärryksessä. Lisäksi lääkevalmistetta vaihtaessa on huolehdittava siitä, että lääkkeen käyttäjälle tarjotaan mahdollisuutta esimerkiksi antolaitteen käytön harjoitteluun. Psoriasisliitolle on tullut tietoon tapauksia, joissa tämä ei ole ollut mahdollista terveydenhuollon henkilöstövajeen vuoksi ja uuden lääkkeen annostelu on siksi epäonnistunut. Tällaiset tilanteet on syytä ennaltaehkäistä.

Esityksessä ehdotetaan biologisten lääkkeiden lääkemääräysten voimassaoloaika muutettavaksi niin, että kaikki biologisten lääkkeiden lääkemääräykset olisivat poikkeuksetta voimassa yhden vuoden. Psoriasisliitto tahtoo nostaa tähän liittyen esiin sen, että pistoksina annosteltavien lääkkeiden kohdalla on hyvä huomioida lääkkeiden annostelun opettelu. Mikäli uuden annostelulaitteen käytön joutuu opettelemaan liian usein, se voi heikentää psoriasisista sairastavan sitoutumista lääkehoitoonsa pitkäjänteisesti.

Kustannukset lääkkeiden käyttäjille ja pitkäaikaissairauden kustannukset

Pitkäaikaissairaudet, kuten psoriasis, kuormittavat sairastavan taloutta ja tähän tarvitsemme nopeampia ratkaisuja. Kyseessä eivät ole ainoastaan pienituloiset, vaan merkittävä osa psoriasisista sairastavista on tutkimuksissa kertonut, että heillä on ollut lääkkeiden hankkimisessa taloudellisia

haasteita. Tämän vuoksi haluamme antaa erityisesti kiitosta siitä lähtökohdasta, että esityksen muutosten ei tahdota lisäävän lääkkeiden käyttäjien kustannuksia.

Tahdomme kuitenkin huomauttaa, että vaikka esityksen tavoitteena on kohtuullistaa myös lääkkeiden käyttäjien kustannuksia, sen saavuttaminen on epätodennäköistä biologisten lääkkeiden käyttäjillä. Tämä todetaan myös esityksessä. Biologisten lääkkeiden ja biosimilaarien käyttäjien tilanteen helpottamiseksi tulee tarkastella esimerkiksi vuosiomavastuun eli niin kutsutun lääkekaton jakamista pienempiin eriin. Nykytilanteessa psoriasista sairastava, jolla on käytössään biologinen lääke, maksaa kalenterivuoden alussa lääkityksestään koko lääkekaton täyttymiseen vaadittavan summan (592,16 euroa vuonna 2022). Tämä on monelle huomattava menoerä, joka kuormittaa taloutta. Lääkekaton jakaminen osiin kalenterivuodelle helpottaisi monen pitkäaikaissairaana kohdalla alkuvuoden taloudellista taakkaa.

Kirveskoski Hannele
Psoriasisliitto ry